

СВЕТСКИ ДАН(И) ПОЕЗИЈЕ 2018: Језичке игре

21–24. март 2018.

читања-слушања/ разговори / изложба / перформанси/ филмови

Фестивал Светски дан(и) поезије окупља ауторе из света и Србије, доносећи у Београд новости са књижевних и културних сцена Европе и света. Поред ауторског читања песама, на класичан али и неконвенционалан начин, фестивал наглашава продуктивност садејства поезије и других медија. Овогодишње издање посвећено је теми односа језика и друштва, кроз примере садејства поезије, перформанса и кратког филма.

Од 8. до 29. марта у галерији Поодрум публика има прилику да види интернационалну изложбу „Поезија и перформанс. Источноевропска перспектива“.

Изложба је иницирана на Универзитету Цирих и реализује се као „туринг“ пројекат у неколико европских градова и локалним институцијама. Њено београдско издање усредсређује се на перформанс и уметност социјалистичке Југославије, а обухвата и радове настале у другим источноевропским срединама. Изложба је уприличена између осталог и у сврху подсећања на ситуације које тренутно недостају на простору овог региона – колективне уметничке чинове и деловања транснационалног карактера.

На фестивалу се разговара о моћима и крхкости поезије, о инструментализацији језика у комуникацијске и политичко-идеолошке сврхе...

Из берлинске Куће поезије и с фестивала Zebra Poetry Film International Берлин/Минстер стижу кратки филмови настали на основу поезије, а прикупљени из читавог света.

Фестивал омогућава ученицима београдских гимназија заинтересованим за књижевност и писање да се у својим школама, као и на фестивалу, друже и разговарају са песницима.

Гости фестивала 2018:

Песникиње и песници: Тања Бакић (Подгорица), Ласло Блашковић (Нови Сад), Адиса Башић (Сарајево), Душан Вејновић (Нови Сад), Сара Вентрони (Рим), Ђан Марио Вилалта (Порденоне), Срђан Гагић (Београд), Еуген Гомрингер (Рехау), Лидија Димковска, (Љубљана/Скопље), Дејан Илић (Београд), Лисандри Кола (Тирана), Мирјана Фрау Коларски (Нови Сад), Јосип Коцев (Скопље), Каталин Ладик (Будимпешта), Томислав Маринковић (Липолист), Наталија Марковић (Београд), Владо Мартек (Загреб), Група „Нациста и Златоусти“ (Беч/Берлин): Сандра Гугић, Томас Арст, Герхилд Штајнбух; Група „Поезин“ (Нови Сад / Београд): Никола Оравец, Милан Мијатовић и Ђорђе Ђорђевић, Марион Пошман (Берлин), Ана Ристовић (Београд), Горан Станковић (Ниш), Слободан Тишма (Нови Сад), Стеван Тонтић (Нови Сад) и Витомирка Требовац (Нови Сад).

Гости фестивала су и Томас Волфарт, директор берлинске Куће поезије, Томаш Гланц, слависта и Забине Хензген, слависткиња и уметница са Универзитета Цирих.

Биографије учесника фестивала: www.kcb.org.rs

Преводиоци на манифестацији: Бојана Братић Ивић, Дејан Илић, Драгослав Дедовић, Биљана Андоновска, Весна Стрика и Ирена Бркић.

Уредници програма фестивала 2018: Оливера Стошић Ракић, Дубравка Ђурић и Владимир Копицл.

ПРОГРАМ:

Изложба: Поезија и перформанс. Источноевропска перспектива

8 – 29. марта

Галерија Podroom, Културни центар Београда

Продукција: Универзитет Цирих и Културни центар Београда

Поезија и перформанс произвели су специфични миље унутар различитих источноевропских култура. И поред тога што су уметничке и песничке праксе Источне Европе биле одвојене Гвозденом завесом од Запада, и што су и саме источноевропске културе, парадоксално, биле међусобно одвојене баријерама, могуће је уочити паралеле између покрета и приступа на западу и на истоку Европе. Једна од значајних заједничких одлика јесте трансгресија конвенција националне културе и појава интернационалних мрежа. Овом изложбом желимо да допринесемо поновном откривању ових веза, којих до скоро нисмо били у потпуности свесни.

Кондензоване форме поезије и перформанса изузетно су актуелне у периодима политичке кризе, будући да су те ефемерне и флексибилне уметничке форме у стању да одразе односе и контексте о којима се иначе не говори.

Посебну пажњу усмерили смо на напетости између појединачних уметничких позиција и феномена уметничких колектива дефинисаних специфичностима локалних миљеа и супкултурних заједница. Овом изложбом желимо да реконструишемо поменуто миље или да их учинимо приступачнима упоређујући их тако што ћемо радити у тематским групама посвећеним различитим уметничким праксама. На изложби су заједно представљени различити типови радова...

Аутори и кустоси: Томаш Гланц и Забине Хензген

Кокустос београдске изложбе: Дубравка Ђурић

Аутори заступљени на изложби:

Групе: BOSCH+BOSCH, КОД, ОХО, Група шесторице аутора

Славко Богдановић, Елиза Габриел, Еуген Гомрингер, Томислав Готовац, Владимир Копицл, Каталин Ладик, Вио Левандовски, Божидар Мандић, Владимир Мандић, Мирослав Мандић, Владо Мартек, Славко Матковић, Андреј Монастирски, Всеволод Некрасов, Ладислав Новак, Ева Партум, Дмитриј Пригов, Мирко Радојичић, Лав Рубинштајн, Ласло Салма, Балинт Сомбати,

Младен Стилиновић, Слободан Тишма, Габор Тот, Горан Трбуљак, Вујица Решин Туцић, Вацлав Хавел, Гино Ханеман, Јерг Херолд, Атила Черник, Габријеле Штуцер

Продукција: Универзитет Цирих, Швајцарска и Културни центар Београда

Среда, 21. март

12.00–13.30 округли сто: **Поезија, перформативност, политика**

специјални гост: **Еуген Гомрингер**

Учествују: Еуген Гомрингер, Владо Мартек, Томаш Гланц, Забине Хензген, Владимир Копицл

Модерира: Дубравка Ђурић

Културни центар Београда, Галерија Артгет, Трг Републике 5/1

Разговор је посвећен темама које покреће изложба: „Поезија и перформанс. Источноевропска перспектива“. Зашто је данас битна нова/радикална песничка и уметничка пракса из доба социјализма, који су то фактори који чине да она данас буде глобално историзована и да бар у неким сегментима савремене песничке и уметничке производње постане важна референтна тачка? Ова поезија се бавила својом материјалношћу, али је улазила и у подручје мулти/трансмедиијалности и трансдисциплинарности. На који начин је поезија успостављала однос са другим уметностима и шта је то значило за песнике и уметнике у социјализму, а посебно у југословенском социјализму. Зашто су данас групни уметнички подухвати на подручју овог региона реткост?

18.30–19.30 КЦБ и „Књижевни кафе“ Гете института:

Позајмљени крајолици: поезија Марион Пошман

Учествују: Марион Пошман, Стеван Тонтић и Јована Стојановић

Модерира: Биљана Пајић

Културни центар Београда, Галерија Артгет, Трг Републике 5/1

Фестивал омогућава да се у Београду премијерно представи стваралаштво појединих песникиња и песника који у својим срединама спадају међу најзначајније. Марион Пошман је једна од најистакнутијих немачких песникиња генерације 70-тих. За њу песништво није другост у односу на пол моћи већ његово подсвесно. Немачка критика сматра да поезија крајолика Марион Пошман читаоца „доводи у пријатно бестежинско стање“ и да је у питању „мишљење у најлепшој форми“. Овај разговор ће понудити и малу панораму немачког савременог песништва.

20.00–21.30 СЛУШАЊЕ ПОЕЗИЈЕ: Лидија Димковска, Ана Ристовић, Слободан Тишма, Јосип Коцев, Дејан Илић, Адиса Башић, Тања Бакић, Лисандри Кола, Владо Мартек, Каталин Ладик, Мирјана Фрау Коларски, Томислав Маринковић, Ласло Блашковић

Режија: Дара Де Лука

КЦБ, различити простори, тачка окупљања: Ликовна галерија КЦБ-а, Кнез Михаилова б

Уместо термина „читање поезије“, уобичајеног за ауторско представљање, увођењем термина „слушање“ наглашавамо чињеницу да књижевност није само индивидуална стваралачка активност већ и поље размене и суштинске друштвене комуникације. Песници читају своју поезију на неколико пунктова у Културном центру Београда, док се публика креће од пункта до пункта и тиме, од уобичајене атмосфере једне културне институције, креира фестивалску процесију. Суптилна „режија“ програма носи печат поетике аутора којег публика слуша.

Четвртак, 22. март

12.00 –13.30 разговор: Поезија у акцији

Ана Ристовић и Владо Мартек разговарају са **Каталин Ладик, Лидијом Димковском, Тањом Бакић, Адисом Башић и Јосипом Коцевим**

Културни центар Београда, Галерија Артгет, Трг републике 5/1

Овим разговором биће постављена питања о односу савремене поезије према радикалним песничким праксама; о поезији као извођачкој пракси, односно о поезији као начину интервенције у јавном простору који доводи у питање доминантне системе вредности. Такође, биће речи и о везама али и о још увек присутним баријерама на пољу књижевне сарадње у региону, као и о идеолошким инструментализацијама језика.

Културни центар Београда, Галерија Артгет, Трг републике 5/1

17.00 – 17.30 перформанс: Alice in Codeland Изводи: **Каталин Ладик**

У жељи да дешифрира кодове старица Алиса улази у Земљу кодова. Док води дијалог с кодовима, постепено схватајући њихов значај, она постаје све млађа. На крају, девојчица Алиса жели да изађе из Земље кодова, али бива заробљена у њој заједно са монструозним QR створењима потрошачког друштва.

Каталин Ладик је једна од најистакнутијих представника војвођанске и мађарске неоаванградне сцене. Она ради у домену стварања и извођења експерименталних звучних композиција и радио игара, фоничке и визуелне поезије, хепенинга, перформанса, акције, ...

Културни центар Београда, Галерија Артгет, Трг републике 5/1

18.00–18.45 перформанс: **Нациста & Златоусту /Nazis & Goldmund**

Аутори и извођачи: **Томас Арст, Сандра Гугић и Герхилд Штајнбух**

Галерија Podroom, Трг републике 5, доњи ниво

Троје аутора, који живе и раде на релацији Беч – Берлин, извешће перформанс базиран на колективно креираном тексту (са још двоје ко-аутора: Јергом Албрехтом/Jörg Albrecht и Томасом Кеком/Thomasom Köck). Текст и перформанс настали су као критички песнички одговор на актуелну појаву и развијање десничарске идеологије у Европи и свету. Текст и начин његовог извођења преиспитују и „нападају” наративе и стратегије глобалних националиста који прете да прерасту у нацизам.

19.30–21.00 СЛУШАЊЕ ПОЕЗИЈЕ: Душан Вејновић, Витомирка Требовац, Горан Станковић, Срђан Гагић, Наталија Марковић, ПОЕЗИН: Никола Оравац, Милан Мијатовић и Ђорђе Ђорђевић; Сара Вентрони, Марион Пошман

режија: Дара Де Лука

Клуб „Тулуз Лотрек“, Ресавска бр. 24

[Петак, 23. март](#)

10.00–13.00 Марион Пошман, Лидија Димковска, Томислав Маринковић у посети београдским гимназијама

18.00–19.30 представљање италијанских аутора: **Саре Вентрони и Ђан Марија Вилалте**

и збирке песама италијанске поезије: **ЧУВАРИ РАЗЛИКА**

(КЦБ, Архипелаг и Италијански институт за културу):

Уводна реч: Давиде Скалмани/Davide Scalmani, директор Италијанског института за културу

Учествују: Сара Вентрони, Ђан Марио Вилалта, Дејан Илић и Дубравка Ђурић

Модерира: Оливера Стошић Ракић

Галерија Артгет

Песници из Италије годинама уназад редовни су гости овог фестивала. Сара Вентрони и Ђан Марио Вилалта, два сасвим различита поетска гласа, у извесном смислу симболишу диверзитет италијанске поетске сцене.

Ђан Марио Вилалта је један од најзначајних италијанских песника који се појављују крајем прошлог века. Вилалтина поезија почиње у тексту, на страници, али је напушта у потрази за “

другим”. Реч се губи чим се изговори, па би поезија била тај темпорални диспозитив који задржава реч. Поезија је, сем тога, интимни сусрет са светом, или начин да се досегне изворност живота.

Ослањајући се на најзначајније италијанске и англосаксонске модернисте (Монтале, Елиот) Сара Вентрони, попут артрополога, истражује остатке модерног индустријског света који данас у позном информацијском добу нестаје. Њене песме су намењене извођењу, те сам текст песме добија посебан живот у говорним/гласовним ритмовима када песникиња чита на слемовима, али и када објављује мултижанровске књиге (поезија, проза, фотографије, цртежи...).

Ове године фестивал објављује збирку песама досадашњих гостију из Италије који су у периоду од 2007. до 2018. читали или изводили своју поезију пред београдском публиком: Rapsodi Gruppo Phonografico – Лука Бомбардјери/Luca Bombardieri и Томазо Пипучи/Tommaso Pirucci, Валерио Магрели/Valerio Magrelli, Умберто Фјори/Umberto Fiori, Марија Грација Каландроне/Maria Grazia Calandrone, Лућано Ђекинељ/Luciano Cecchinell, Сара Вентрони и Ђан Марио Вилалта.

20.00–21.30 филмска пројекција и разговор: **Поезија и филм**

Кућа поезије, Берлин и Zebra Poetry Film International

приказују селекцију најбољих кратких поетских филмова

Учествују: **Томас Волфарт**, директор Куће поезије и **Франк Бауман**, директор Гете Института

Дворана Културног центра Београда, Коларчева 6

Четрнаест кратких филмови различитих аутора из читавог света говоре о чежњи за блискошћу, сексуалности, амбивалентном односу према традицији у којој се одраста, о сликама сиријске револуције које се изненада појављују на улицама Стокхолма, о смислу колекционирања одбачених ствари...

Берлинска Кућа поезије (Haus für Poesie) бави се ширењем и унапређењем свих видова књижевног стваралаштва, нарочито поезије, у писаном облику, али и поезије настале у интеракцији с другим уметностима и различитим медијима. У Берлину се тако представљају и разматрају најразличитији видови савремене поезије из читавог света. Овде су осмишљени данас популарни формати и програми: www.lyrikline.org – највећи онлајн портал савремене поезије; „the open mike“ – најпознатије такмичење младих писаца прозе и поезије са немачког говорног подручја; „poesiefestival berlin“ – највећи фестивал поезије у Европи; „VERSschmuggel / reversible“, преводилачке радионице током којих песници из различитих земаља преводе у паровима дела једни других; филмски фестивал „ZEBRA Poetry Film Festival“ Münster|Berlin.

ZEBRA Poetry Film Festival Münster|Berlin једна је од највећих платформи за кратке филмове базирани на поезији. Фестивал се реализује сваке друге године, одабране селекције се приказују на различитим фестивалима по свету, а најбољи филмови бивају награђани новчаним наградама. Управо је у току конкурс за 2018: <http://www.zebrapoetryfilm.org/2018>

[Субота, 24. март](#)

13.00 вођење кроз изложбу: *Поезија и перформанс. Источноевропска перспектива*

Кроз изложбу води: **Ана Симона Зеленовић**, историчарка уметности

Галерија Podroom, Трг републике 5, доњи ниво

Организатор задржава право измене програма.

Културни центар Београда се захваљује свим учесницима, партнерским институцијама, као и власницима уметничких радова уступљених за изложбу.

Партнери: Књижевна мрежа Традуки, Гете институт, Београд, Италијански институт за културу, Универзитет Цирих, Амбасада Швајцарске у Београду, Аустријски културни форум, Удружење „Крокодил“, Филолошка и Тринаеста београдска гимназија и Клуб „Тулуз Лотрек“.

Власници изложених уметничких радова: Саша Вондерс, Ацб галерија, Будимпешта, Павел Новотни, ex.orientelux, Ева Партум, Славко Богдановић, Владимир Копицл, др Ксенија и др Неђо Маид, породица Туцић, Маринко Судац, Бранка Стипанчић, Институт "Томислав Готовац", Дубравка Ђурић и Мишко Шуваковић, Неопланта.

Фестивал подржавају: Град Београд – Секретаријат за културу и Министарство културе Републике Србије

Медијски спонзор: Alma Quatro